

Date. 17 / 04 / 2025

پنجابی سبق 1

← زبان نے زبان دی تاریخ

(i) پنجابی بولی دا بھوکار - محمد آصف خان

(ii) پنجابی لسانیات - ڈاکٹر شہباز ملک

(iii) پنجابی ادب دی کہانی - عبد الغفور

← کلاسیکی شاعری

(i) سلوک فریدی - بابا فرید گنج شکر

(ii) کافیاں شاہ حسین - شاہ حسین

(iii) سی حرفی سلطان بابو - سلطان بابو

(iv) کافیاں بھلے شاہ - بھلے شاہ

(v) لہجہ - وارث شاہ

(vi) سیف الملوک - میاں محمد بخش

لوک کہانی

← جدید شاعری

(i) ترخن - اہد رانی

(ii) کچے گھوٹے - باقی صدیقی

(iii) کل کلام - منیر نیازی

(iv) مویا نے - ڈاکٹر فقیر محمد فقیر

(v) کلیات پیر فضل گجراتی - ڈاکٹر نبیلہ رحمان

(vi) بلد اشہر - رؤف شیخ

← شلوک

شلوک دو لفظوں "شَاہ" کے "لَوْر" سے مل کر بنے ہیں۔

ایسے دو مطلب آئے بادشاہ (ولی، پیر، فقیر، صوفی) دی زبان

پنجابی ادب وچ ایسے تین مراد اویہ شعر آ جیڑا کسی ولی،

پیر، صوفی یا فقیر کے مونیہ تھن نکلیا ہونے آ اوس وچ

اخلاقی وچار بیان کیے گئے ہون۔

بقول نجم حسین سیّد:

اپنے دو سطری نظم ہونے آ ایسے آ وہ لوہیں مہرے

نیم قافیہ ہوندے ہن۔

← بابا فرید گنج شکر

بابا فرید گنج شکر پنجابی ادب دے بانی آ مڈھلے (جڑ، بنیاد) شاعر

ہن۔ انہاں نے پچھلے پنجاب دی دھرتی آ رب اللہ دا پیغام

پھیلایا آ۔ انہاں دا اصل ناں مسعود آ لقب فرید الدین سی۔

اویہ ملتان دے ٹیڑھے آک پینڈ کوٹھیوال وچ ۱۱۸۸ھ لوں جہاں الدین

سلطان دے گھر آئے۔ مڈھلی تعلیم والدہ محترمہ قریب بی بی کولوں

حاصل کیتی۔ فیر ملتان دی مسجد (مسجد) دے اک عالم منہاج الدین

ترمذی کولوں دینی علوم سکھے آ ناں ای قرآن پاک دی حفظ کیا۔

حکومت خواجہ خٹیار دی بیعت کرے صوفیانے کرام دے مشہور

سلسلہ چشتیہ وچ شامل ہونے۔ انہاں دا کلام سکھان دے روحانی

پیشوا بابا گورو نانک نے اپنی مذہبی کتاب "گرنہ" وچ شامل

کیا آ۔ انہاں نے ۱۲۵۰ھ وچ وفات پائی۔ (پاک پٹن)

شعوب فریدی دی فکری خوبیاں

(۱) سچائی دا درس

دنیا دا ہر مذہب سچائی دا درس دیندا اے - اسلام بھی سچ
بولن دا درس دیندا اے -
(کوئی سچائی دا درس لکھنا اے)

۲ بولے سچ دھرم جھوٹا نہ بولے
جو گرو سے واٹ مسریاں جو لے

(۲) اپنی ذات دی نفی

۲ فریدا کالے مینڈے کپڑے کالا مینڈا او پس
گناہیں جوہا میں ہیراں لوک کہیں ورویش

(۳) صبر ۽ شکر دا درس

۲ روکھی ساکھی قہار کھڈا اپنی پی
وہو برائی چو لڑی نہ تپس

(۴) غار دا درس

عارف عبدالمعین اپنی کتاب "پرکھ پڑھول" وج کہندے نے
"باباجی نے ساری حیاتی غار دی ادائیگی وج لکی وی غفلت
نہیں ورتی سی۔"

۲ اٹھو دنیا وضو ساز صبح غار گزار
جو سر نہ تپس سو سر کہی ایل

(۵) آخرت دی فکر

۲ وہیو فریدا جو کھپا لڑی مار بھی ہوئی ہور
اگلے پڑے آگیا، نے بچیاں رلا لیا دور

← شلوک فریدی دی فنی خوبیاں

رنا وزن ۽ نثر دی پابندی

حالانکہ بابا فرید پنجابی زبان دے پہلے شاعر سن فریدی انہاں دے کلام وچ اک کامیاب شاعر وانگوں وزن ۽ نثر دی پابندی لہجہ دی لے۔

رنا پنجابی تشبیہاں ۽ استعاریاں دا ورثہ

بابا فرید ۽ انہی ماں بولی پنجابی زبان دیاں علاقائی تشبیہاں ۽ استعارے ورثے ۽ مثال دے طور ۽ انہاں ۽ کالے ویس دی تشبیہ ظاہری گناہ لئی ۽ وگدی بولی دی علامت ڈھلتی مگر لئی ورتی لے۔

add poetry references in this part as well.

رنا ہم قافیہ لفظاں دا ورثہ

باباجی دی شاعری وچ اک کامیاب شاعر وانگوں ہم قافیہ لفظاں لوں وی دوتیا لے۔ باباجی ۽ انہی شاعری وچ جیت، صفت، ریت، پریت جے ای قافیہ الفاظ ورثے نیں۔

رنا سادہ ۽ آسان پنجابی زبان دا ورثہ

باباجی ۽ اپنے زمانے دی سادہ، آسان ۽ عام فہم پنجابی زبان ورتی لے۔ اپنی وی وجہ لے پتھر دے عام، ان پروردہ نوک دی اینٹ دی شاعری آسانی نال سمجھ جائیسن سن ۽ لوکاں دی اک وڈی تعداد ۽ اسلام قبول کیتا۔

add more arguments overall.

← مکی گل / مکلاوا

بابا فرید نے صرف صوفی کے ولی سے بلکہ اک وڈے شاعر کے
مبلغ ہی سے۔ انہوں نے اس دھرتی کے لوگوں کو خدا کا
پیغام دیتا ہے۔ بقول ڈاکٹر غفران سیّد:

"بابا فرید کا یہ دورہ مکمل اخلاقی نوع سوارن
کے کردار کو بنانے لئی یہ ایک عجیب طریقہ
ارے جیڑا ہر مومن کے کافر کے دل کو موہنا
ارے۔"